

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองและความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/เขต ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมที่เสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง (SDLRS) และ 3) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในการวิเคราะห์ผลของการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองและความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมที่เสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ตามแนวคิดของ Guglielmino (1977) คือ “ความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง” (self-directed learning readiness, SDLR) ซึ่งเป็นความคิดเห็นว่าตนเองมีเจตคติ ความรู้ ความสามารถที่จะเรียนรู้โดยมิต้องให้ผู้อื่นกำหนดหรือสั่งการ พร้อมทั้งจะเรียนรู้วิธีการเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้ทั้งอาจด้วยความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ตาม พบว่า บุคคลจะเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองได้นั้น ต้องมีลักษณะความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 8 ประการ 1) การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ 2) มีอัธมโนทัศน์ในด้านของการเป็นผู้เรียนที่มี

ประสิทธิภาพ 3) การมีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) การมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน 5) รักการเรียนรู้ 6) ความคิดสร้างสรรค์ 7) การมองอนาคตในแง่ดี และ 8) ความสามารถในการใช้ทักษะทางการศึกษาหาความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา กิจกรรมที่เสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 9 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 “รู้เขา รู้เรา” กิจกรรมที่ 2 “ความคาดหวังและข้อตกลงร่วมกัน” กิจกรรมที่ 3 “คุณค่าแห่งตน” กิจกรรมที่ 4 “มองโลกอย่างสร้างสรรค์” กิจกรรมที่ 5 “แนวคิดสู่การปฏิบัติ: การเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง” กิจกรรมที่ 6 “เข้าใจตนเองและรู้จักชุมชนสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา” กิจกรรมที่ 7 “มุมมองการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา” กิจกรรมที่ 8 “กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา” กิจกรรมที่ 9 “บทสะท้อนจากการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ” การจัดกิจกรรมในลักษณะเช่นนี้ มีความเหมาะสมที่จะใช้การจัดกิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของกระบวนการมีส่วนร่วม โดยมุ่งหวังให้สมาชิกสามารถสรุปประเด็นต่างๆ จากการกระทำของตนเองและกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในการปรับตัวต่อการดำเนินชีวิตได้อย่างเต็มที่ของตน

2. ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ มีระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง (ระดับ SDLR) ในระดับสูงทุกองค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 5 รักการเรียนรู้ ($\mu=4.45$) องค์ประกอบที่ 4 ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ($\mu=4.31$) องค์ประกอบที่ 7 การมองอนาคตในแง่ดี ($\mu=4.31$) องค์ประกอบที่ 1 การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ($\mu=4.18$) องค์ประกอบที่ 2 อัตมโนทัศน์ต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ($\mu=4.13$) องค์ประกอบที่ 3 ความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ ($\mu=4.09$) องค์ประกอบที่ 8 ความสามารถใช้ทักษะศึกษาหาความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา ($\mu=3.86$) และองค์ประกอบที่ 6 ความคิดสร้างสรรค์ ($\mu=3.62$) ตามลำดับ

3. ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ คือ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถเพิ่มระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ สูงขึ้น จึงควรมีการส่งเสริมให้มีการนำกิจกรรมที่เสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไปปรับใช้ เพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในพื้นที่อื่น ๆ

2. การจัดกิจกรรม สามารถพัฒนาให้บุคคลบรรลุเป้าหมายของการส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้ที่มีการชี้นำตนเองที่เพิ่มขึ้นได้ คือ การที่บุคคลได้รับเครื่องมือและการอำนวยความสะดวก โดยผ่านกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสมตามระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของแต่ละบุคคล ซึ่งการจัดกิจกรรมในลักษณะเช่นนี้ มีความเหมาะสมที่จะใช้การจัดกิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของกระบวนการมีส่วนร่วม โดยมุ่งหวังให้สมาชิกสามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ จากการกระทำของตนเองและกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในการปรับตัวต่อการดำเนินชีวิตได้อย่างเต็มที่ของตน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความเห็นว่า หลักสูตรสถานศึกษาที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เป็นการบูรณาการองค์ความรู้ที่เป็นวิถีชีวิตของผู้เรียนและชุมชน ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษา จะเป็นหลักสูตรที่สามารถสนองต่อความต้องการ ปัญหา และความจำเป็นที่เกิดขึ้นในชุมชนอย่างแท้จริง เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรจากสถานศึกษาแล้ว ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ในชุมชนของตนได้และจากการที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ได้ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขึ้น หลักสูตรสถานศึกษานี้จะเป็นหลักสูตรที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เห็นความสำคัญในผลงานที่ตนเองได้พัฒนาขึ้น เกิดความภาคภูมิใจ และวางแผนหลักสูตรสถานศึกษาของตน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. หลังจากสถานศึกษาได้หลักสูตรสถานศึกษาแล้ว ควรมีนำหลักสูตรไปใช้ และการติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. ควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการ ในบริบทอื่นนอกจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

3. ควรจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่สามารถเสริมสร้างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา